

Cəfər Təbib

Böyük vətən müharibəsində yeganə oğullarını itirmiş Adgözal baba və Nabat nənə üçün armağan.

Həmmiz vətənin bir daş parçası,
Özüli tapıldı - kim onun oldu.
Bu torpaq kiminin qumaş parçası.
Bu torpaq kiminin buz donu oldu.

M.Araz

Qorxuram tez köçəm, sizin dərdləri
Mənim kimi duyan, yazan olmasın.
Qorxuram baş ayıb qəbriniz üstə,
Nənəmi, babəmi yada salmasın.

Bütün dərdlərimi yığıb başıma.
Odur ki, qələmə salırdım yənə.
Adınız ehtiyatla yazıram ki, mən,
Ruhunuz küsməsin ay baba, nənə.

Gəl mənə toxunma, ana təbiət!
Toxunma, qəlbimi boşaldım gedim.
Köçə-köç düşəndə qoca dünyadan
Bu kiçik arzumla qoy çatım, gedim.

Yənə də içimdə dərin sızıltı,
Uşaqlıq illərim düşüb yadıma.
Qəlbimi açmağa adam gəzdirəm,
Qəmli xatirələr düşüb yadıma.

Sən ey doğma kəndim, ey dağım, təpəm,
Çoxdandır basmıram qədəm qoynuna.
İstərdim əlindən, gözündən öpəm,
Hər zaman dolanam sənin boynuna.

Bir günüm olmayıb sənəş yazayam,
Hər zaman ay kəndim səni anıram.
Hələ ki gəlməyib dilimə yalan,
Səndə sevinirəm səndə yanıram.

Su üstə gəderdik son çərşənbədə,
Səhəng götürərdi gəlinlər, qızlar.
Kəndin ayağında "Çay keçməzində"
Cavanlar atlanıb şahə qalxırdılar.

Axar çay içində oynaqşardırlar,
Bayram "tonqalları" alovlanardı.
"Ağırılığım" deyib tullanırdılar,
Bayram toylarında "Kuf" asılırdı.

Cavanlar oturub yellənərdilər
Güləşdə kim qalib, kim basılısaydı
Bir kimsə kimsədən inciməzdilər.

Kəndimizdə dağ ürəkli qocalar
Dağ görkəmi, dağ səbiri olardı.
Enli kürək, qoldan ölkün cavanlar,
Dinməz baxıb onlardan dərş alardı...

Hanı keçirdiyim əziz günlərim?
Çoxunu demirəm, azını qaytar.
Nəyim var, ay kəndim qoy sənin olsun,
Şirninini götür, acını qaytar.

Hərdən dəyirmanə dən aparanda,
Biz bardaş qurardıq ocaq başında.
Ocaq dəyirmançı İbrahim əmi
Deyərdi dili var burda daşın da.

Necə şən keçərdi Novruz bayramı,
Onda səhərədək yatan kim idi?!
Çalib oynayan kim, deyib-gülən kim,
Gecənin içində yatan kim idi!

"Qatları düzərdik" yumurtalanı,
"Qırhaqır düşərdi" başdan ayağa.
Bir-bir gülməyib axıra qalan,
Payını yığardı köhnə papağa.

Hərdən qızıqardı "Qayısqığırdı",
Bəldən açılırdı qalın toqqaqlar.
Qoymayın Mirzəmədd "əbaya" girdi,
İndi haqqın danan dərşini alar.

Etiraf

Poema

Kiminin son sözü birçə baxışda,
Lalələk qızaran yanaqda qaldı.

Kimi öz eşqini aya danışdı,
Gizlicə-gizlicə suya danışdı,
Mərcan bulaqlara, çaya danışdı,
Kuləkərlər apardı, sazaqda qaldı.

Kiminin ilk eşqi dağlar çəşində,
Kiminin baxışı bulaq başında,
Kiminin ilk sözü göz qırpmında,
Qızdan su içdiyi bulaqda qaldı.

Kiminin taleyi toy qismətində,
Zurna-balabənin titrək səsinə,
Əhdibəğli qalın qız ismətində,
Toy günü bəzənmiş otaqda qaldı.

Qızlara tapşırıb sevgilərini,
Kəndimdən gör nəçə oğullar getdi.
Bizim ömrümüzü uzatsın deyə,
O illər gör necə oğullar getdi.

Ağır sözün yeri çaldı ürəyini,
Namus əli əmənlədir dedilər.
Qismətli, isməli, duzu, çörəyi,
İtirmədik, xəyanətdir dedilər.

Yamaq üstəndə paltarımız çiğəndi,
Həsərat yedik qismət bizi boğmadı.
Qarşımızda aqlı şahə dərşəndi,
Əyilmədik, iradəmiz qoymadı.

Bala dəstəməz

Bala dəstəməz kəndin içində,
Adından böyük hörməti vardı,
Təxti biçinində, ot biçinində,
Çay qoyar, su paylar, dərş daşıyardı,

Dostlarla bölüşüb iki dəstəyə,
Təxtə tufənglərlə haray salardıq,
Hitlerin başına "çatı" bağladıq,
Gəzdirib evləri ləzzət alardıq.

Bir gün kolkox sədrı dayı Ramazan,
"Abualla" yerində vermədi fərman.
Biçində havasla çalırış deyə,
- Mükafat verildin "bala dəstəyə".

Bilirsiniz nə idi mükafatımız?
Hərəyə bir dəftər, bir cüt də çarraq.
O gün qanadımız olsaydı vallah,
Sevincəndən lap ele göyə uçardıq.

Bu söz ildirimək kəndə yayıldı,
Yatan uşaqlar da tezəndən ayıldı.
Mükafat qol-qanad verdi dostlara,
Oturdurq yəhərsiz "çubuq atlara".

Ay uca dağlardan qalalı kəndim,
Təqsirim varsa da başışla məni,
"Talib bəy", "Şərif bəy", "Novun" su bəndim,
Razıyam siz dəyün qayışıla məni.

Getdi uşaqlığım, yetim böyüdüm,
O keçən günlərim gümənda qaldı.
Yasdı balabənda uyan güydüdüüm,
İlk sevgim, ilk arzum gümənda qaldı.

"Karvan" Nəcəf olsa nürsa özüməm,
Razıyam əzilen boyunduruqda.
Hər dərdə, ağrıya dözən dözüməm,
Bir gülüşün bəsdir çətin ayaqda.

Anam yadigarı ey Əziz xalam,
Vallah ürəyimin düz içindədən.
İstəsən çıxarıb yola salaram,
Hər iki gözümü, tək küşmə sən.

Nənə ilə söhbət

Nabat nənə ağır dava illəri,
Kəndimizdə nənələrin biriydi.

Urəyi də, arzusu da, sözü də,
Adgözal baba ilə bir idi.

Qızıl idi fətir yayan əlləri,
Qara gündə qara döndü telləri.
Nabat nənə ağır dava illəri,
Çörək idi, ümid idi, piri idi.

Örpəyinin bir ucunu yaş gördüm,
Ancaq yənə xoş üzünü xoş gördüm,
Çox məclisdə bir yev vardı, boş gördüm,
O yer, Nabat nənəmizin yeriydi.

Gədən oğulların dərdi bir yana,
Almışdı çiyinə bizim də dərdi.
Səhərlər keçəndə həyatımızdan,
Bizi tutub zorla sūd içirdi.

Deyərdi ay oğul, qocaldım daha,
Apara bilmirəm ağır dərşənc.
Səni and verirəm o bir Allaha,
Qoy yüküm azalsın götür sūdəndən iç.

Sonradan bildim ki, sūd içirmiş,
O zaman acından ölməyək dəydi.
Dəmə yükünün də ağırılığını,
Bəhanə edirdi bilməyək deyə.

Nabat nənə zərsiz qofta geyərdi,
Sallanardı cibləri yan tərəfdən,
Bizi görək yaxın gəlin deyərdi,
"Qısdırdırdı" quru tütəndən, çörəkəndən.

Poçtalyonla üz-üzə

Qulağı səsdəydi gözəl babanın,
Bir səhər poçtalyon həyatə girdi.
Gözləri güldürdü sevindiyyindən,
Əlində bir məktub yelləndirirdi.

Səndən bir mustuluq Adgözal baba,
Birçə Sayadından məktub var sənə.
Unut dərşlərin unut bir anlıq,
Nən olub ay kişi deyib gülsənə!

İldi məktubunu "birçə dənənin"
Yaldı, qoxladı, sūrdü üzünə.
Öpdü əllərini poçtalyonun da,
Sevincəndən nür gəldi xəstə gözüne.

- Bir toxta, ay kişi, toxta sən Allah,
Barı öz canına yazığın gəlsin.
Kədəre, qüssəyə bükmə hər günü,
Az ağla, qoy barı gözün dincəlsin.

Hələ həyəcəndən gözəl babanın,
Dodığı asirdi, ali asirdi,
Atanın, ananın bu sevincinə,
Bütün kənd qəlbindən qurban kəsirdi.

O vaxtlar baharın qonça çəğıydi,
Günəşin ələmi düşürdü kəndə,
O vaxtlar intizar ürək dağıydi,
Toy idi əsgərdən məktub gələndə.

Məktubu oxudu oğlu Məhəmməd,
Hamı ehtiyatla qulaq asırdı.
Hamının ürəyi yaralı bir quş,
Sevinc, üzlerində çiçək açırdı.

Məktub tamamlandı, söz yetdi sona,
Zərri bir dəsmala büküdülər onu.
Nə ata, nə ana bilmirdi, o gün,
Öpdülər oğlunun son məktubunu.

Günlərin üstünə günlər qalandı,
Təbiət donunu hey dərşdi getdi,
İllərin üstünə illər calandı,
Günəş də ay uçun dərş-dərşdi getdi.

İsti əlcək, isti corab toxuyub,
Əsgərlərə gəndərdirdi analar.
Naxışlarda gözələrinin işığı,
İlmələrdə əllərinin ətri var.

Qış axşamı səhərəcən beləcə,
Ariq əllər ilmə üstə gəzərdi.
Nabat nənə toxuduğu coraba,
Öz adının baş hərfini yazdırdı.

Yadımdadır Şərif çəşmə başında,
Dəri üstə oturardı nənələr.
Bəldə kəmar, qara bufta başında,
Corab, əlcək toxuyardı nənələr.

İlmə üstə ariq əllər gəzərdi,
İnad ahı, ah dözüümü düzərdi.
Ac barmaqlar necə zivar bəzərdi,
Bir-birini ovdardı nənələr.

Fikrim soyuq buzlarına qalınar,
Hicrən qəlbim həsrətina calınar,
Ata dinməz, mustuluq çəkib talınar,
Xincim-xincim qovurlardı nənələr.

Gözü yaşlı gəcələrin o zaman,
Ən əzizi sayırdı bayatı.
Ağrı çəkən ürəklərə ələ bil,
Sarı yağ tək yayırdı bayatı.

Əzizim dağlar bizi,
Dağ çəkər dağlar bizi.
Təz qayıt gəl ay oğul,
Qoymusan ağlar bizi.

Əzizim bandi-bərə,
Dəyanib bandi-bərə.
Yanına gələmmirik,
Bağlanıb bandi-bərə.

Nabat nənə nənələrin nənəsi,
Bayatının düzüümünə qurbanam,
Nabat nənə bu dağların nənəsi,
Vüqarına, dözüümünə qurbanam.

Davaya yollanan yüz-yüz oğuldan,
Salamat qayıdıb gələndə oldu.
Davədən sonra da hələ nə qədərdən,
Ürəkəndən sevinib güləndən oldu.

Kəndə gəldi bir-bir qara kağızlar,
Ürəklərin intizarı üzülürdü.
Qara şal bağladı nişanlı qızlar,
Həsərat qəmə, qəm kədəre düzülürdü.

Tanımaq olmurdu gözəl babanı,
Bilməzdin ölüyü, yoxsa diriyyədi.
Əlləri sarılan payız yarpağı,
Gözləri sozalan ocaq yeriyyədi.

Hicrana dözmədi Adgözal baba,
Nabat əbədi ağlar gözləri.
Bu anda ağladı bütün el-oba,
Tann dəsində qaldı əlləri.

Hərbi Tarix muzeyi

Həsərat gözüm bir coraba sataşdı,
Huşumu itirdim, gözüm qamaşdı,
"N" hərfini mən,
Nabat nənə naxışlayan corabın,
Hər birində "N" hərifi yazdırdı.

Ağır fikirlərə dalıb nənəmiz,
Öz içində xısın-xısın ağladı,
Şana quşlar dirdiyi ilə almandı,
Dairə forma yuvasını tikərdi.

Oyan ulu babam daha ağlama,
Əziz nəvələrin böyüyüb artıq,
Ağlayıbən ürəyini dağlama,
Onlar ilə fəxr əyləyir hər anlıq.

Başda Said rütəsilə dayanır,
Hüseynin o qulluq edir hər anlıq,
Gözal Sayyad yatır gecə hər anlıq,
Bununla əziz körpələr də oyanır.

Rahət yatın üstünə günlər qalandı,
Nəsiləndə indi işə yarıyır,
Hər költükə gözyləyir ay nənə,
Yatan körpələrdə artıq oyanır.

Kəndimiz dualar oxuyur sizə,
"Şərif Bəy" bulağı bayatı deyir,
Qurban olum o həsrət gözünüza,
Kəndimiz səhərlər sübhəndən oyanır.